

กระทรวงศึกษาธิการ
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 เลขที่..... 2694
 วันที่..... 21.08.2559
 เวลา..... 15 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๗๓๒๑

สำนักนายกรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ฉบับที่ ๓

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย พิจารณาฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ฉบับที่ ๓ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนออนุสัญญาดังกล่าว มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติ
 ร.ศ. ๑๔๗(น) , ๒๕๖๒
 ส.ส. ๒๖ ก.พ. ๖๒
 เวลา ๑๖.๒๓ น.
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 วันที่ ๑/๔/๖๕ วันที่ ๑๖/๑๒/๖๕
 เวลา ๑๖.๑๖ น. ถึง ๑๖.๓๐ น.
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๑๒๑ (wa038/D/ส.สงสกา/วติ)

พิธีสารแก้ไขความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน ฉบับที่ ๓
(Third Protocol to Amend the ASEAN Comprehensive Investment Agreement - ACIA)

รายการเอกสาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑	พิธีสารแก้ไขความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน ฉบับที่ ๓ (Third Protocol to Amend the ASEAN Comprehensive Investment Agreement)
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒	คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ - พิธีสารแก้ไขความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน ฉบับที่ ๓
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓	สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเรื่องการปรับปรุงความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน

THIRD PROTOCOL TO AMEND THE ASEAN COMPREHENSIVE INVESTMENT AGREEMENT

The Governments of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Republic of the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam, Member States of the Association of Southeast Asian Nations ("ASEAN"), hereinafter collectively referred to as "Member States" or singularly as "Member State";

RECALLING the ASEAN Comprehensive Investment Agreement (hereinafter referred to as the "ACIA") signed on 26 February 2009 and which entered into force on 29 March 2012, which aims to create a liberal, facilitative, transparent and competitive investment environment in ASEAN by adhering to principles such as to benefit investors and their investments based in ASEAN;

CONSIDERING the outcome of the annual reviews by the ASEAN Investment Area Council of paragraph 8 of the ACIA Headnote for the List of Reservations; and

NOTING that Article 46 (Amendments) of the ACIA provides that the provisions of the ACIA may be modified through amendments mutually agreed upon in writing by the Member States,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1
Amendment to the ACIA Headnote for the List of
Reservations

Paragraph 8 of the ACIA Headnote for the List of Reservations as provided below shall be deleted:

"8. In the case of Thailand, as stipulated in the Foreign Business Act B.E.2542 (1999), nothing in this Agreement shall apply to an investor of the other Member States which is a juridical person constituted or otherwise organised under the law of a Member State that is not owned and/or controlled by nationals of Member States, and its investment. This provision shall be subject to review by the AIA Council on an annual basis."

Article 2
Final Provisions

1. This Protocol shall form an integral part of the ACIA and shall enter into force after all Member States have notified the completion of their respective internal procedures for the entry into force of this Protocol to, or, where necessary, deposited instruments of ratification or acceptance with, the Secretary-General of ASEAN.
2. The Secretary-General of ASEAN shall promptly notify all Member States of the notifications or deposit of each instrument of ratification or acceptance referred to in paragraph 1.
3. This Protocol shall be deposited with the Secretary-General of ASEAN, who shall promptly furnish a certified copy thereof to each Member State.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorised by their respective Governments, have signed this Third Protocol to Amend the ASEAN Comprehensive Investment Agreement.

DONE at Hanoi, Viet Nam this Twentieth day of December in the year Two Thousand and Seventeen, in a single original copy in the English language.

For Brunei Darussalam:

LIM JOCK SENG

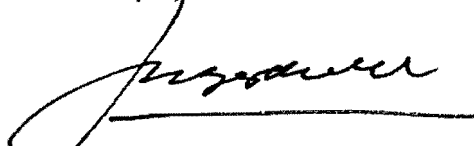
Minister at the Prime Minister's Office and
Second Minister of Foreign Affairs and Trade

For the Kingdom of Cambodia:

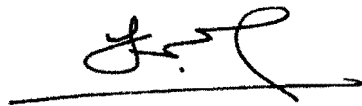
PAN SORASAK
Minister of Commerce

For the Republic of Indonesia:

ENGGARTIASTO LUKITA
Minister of Trade

For the Lao People's Democratic Republic:

KHEMMANI PHOLSENA
Minister of Industry and Commerce

For Malaysia:

MUSTAPA MOHAMED
Minister of International Trade and Industry

For the Republic of the Union of Myanmar:

KYAW WIN
Union Minister for Planning and Finance

For the Republic of the Philippines:

RAMON M. LOPEZ
Secretary of Trade and Industry

For the Republic of Singapore:

LIM HNG KIANG
Minister for Trade and Industry (Trade)

For the Kingdom of Thailand:

APIRADI TANTRAPORN
Minister of Commerce

For the Socialist Republic of Viet Nam:

TRAN TUAN ANH
Minister of Industry and Trade

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)

พิธีสารแก้ไขเพิ่มเติม
ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน
ฉบับที่ ๓

รัฐบาลแห่งบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งเป็นรัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (“อาเซียน”) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกโดยรวมว่า “บรรดารัฐสมาชิก” หรือแยกกันว่า “รัฐสมาชิก”

ระลึกถึง ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “เอซีไอเอ”) ที่ลงนามไปเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสภาพแวดล้อมในการลงทุนในอาเซียน ให้มีเสรี มีความสะดวก โปร่งใส และมีการแข่งขันระหว่างกัน โดยยึดมั่นในหลักการการให้ประโยชน์แก่นักลงทุน และ นักลงทุนที่มีฐานการลงทุนในอาเซียน

ระลึกถึง คำบัญชาจากที่ประชุมคณะมนตรีเขตการลงทุนอาเซียนในการเร่งการดำเนินการให้แล้วเสร็จ ในประเด็นที่ต้องนำกลับมาหารือภายใต้เอซีไอเอ และ

พิจารณาถึง ผลลัพธ์จากการทบทวนรายปีโดยคณะกรรมการเขตการลงทุนอาเซียน เกี่ยวกับเอกสารกำกับรายการข้อสงวนของเอซีไอเอ วรรค ๘

รับทราบ ว่าข้อ ๘๖ (การแก้ไขเพิ่มเติม) ของเอซีไอเอกำหนดว่า บทบัญญัติของเอซีไอเออาจถูกปรับเปลี่ยนได้โดยการแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้ตกลงร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษรโดยบรรดารัฐสมาชิก

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้:

ข้อที่ ๑

การแก้ไขเพิ่มเติมเอกสารกำกับรายการข้อสงวนของเอซีไอเอ

ให้ตัดข้อความดังต่อไปนี้ในวรรค ๘ ออกจากเอกสารกำกับรายการข้อสงวนของเอซีไอเอ

“๘. ในกรณีของไทย ตามที่ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 (ค.ศ. 1999) ไม่มีสิ่งใดในความตกลงฉบับนี้ใช้บังคับกับนักลงทุนของรัฐภาคีอื่นและการลงทุนของนักลงทุนนั้น ซึ่งนักลงทุนนั้นเป็นนิติบุคคลที่ก่อตั้งหรือจัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายของรัฐสมาชิก แต่ไม่ได้เป็นเจ้าของ และ/หรือ ถูกควบคุมโดยคนชาติของรัฐสมาชิก ให้บทบัญญัตินี้อยู่ภายใต้การทบทวนรายปีโดยคณะมนตรีเอไอเอ”

ข้อที่ ๒

บทบัญญัติสุดท้าย

๑. ให้พิธีสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของเอซีไอเอ และจะมีผลใช้บังคับหลังจากรัฐสมาชิกทุกรัฐได้แจ้งความสมบูรณ์ของกระบวนการภายในของตนสำหรับการมีผลใช้บังคับของพิธีสารนี้แก่เลขาธิการอาเซียน หรือในกรณีที่จำเป็น ได้ยื่นสัตยาบันสารหรือสารให้ความยอมรับแก่เลขาธิการอาเซียน
๒. เลขาธิการอาเซียนจะต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกทุกรัฐทราบโดยพลัน ถึงการแจ้ง หรือการยื่นสัตยาบันสารหรือสารให้ความยอมรับแต่ละฉบับ ที่อ้างถึงในวรรค ๑
๓. ให้เก็บรักษาพิธีสารนี้ไว้กับเลขาธิการอาเซียน ผู้ซึ่งจะต้องจัดทำสำเนาของพิธีสารที่รับรองแล้ว ให้แก่รัฐสมาชิกแต่ละประเทศโดยพลัน

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลของตน ได้ลงนามพิธีสารแก้ไขความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียนนี้

ทำขึ้น ณ เมืองฮานอย ประเทศเวียดนาม เมื่อวันที่สิบ ของเดือนธันวาคม ในปี.ศ. สองพันสิบเจ็ด เป็นต้นฉบับฉบับเดียว เป็นภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลบรูไนดารุสซาลาม
(ลายเซ็น)
ลิม จ็อก เซง
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และ
รัฐมนตรีที่สอองว่าการกระทรวงการต่างประเทศและการค้า

สำหรับรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา
(ลายเซ็น)
พาน สอระสั๊ก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
(ลายเซ็น)
เองการ์ทีอาสโต ลุกิตา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้า

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
(ลายเซ็น)
เข้มมะนี พนเสนา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและพาณิชย์

สำหรับรัฐบาลมาเลเซีย
(ลายเซ็น)
มุสตาฟา โมฮาเม็ด
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
(ลายเซ็น)
คยอ วิน
รัฐมนตรีสหภาพว่าการกระทรวงการวางแผนและการคลัง

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์
(ลายเซ็น)
รามอน เอ็ม. โลเปซ
ปลัดกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐสิงคโปร์
(ลายเซ็น)
ลิม ฮง เคียง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (การค้า)

สำหรับรัฐบาลราชอาณาจักรไทย
(ลายเซ็น)
อภิรดี ตันตราภรณ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
(ลายเซ็น)
ทราน ทวน อันห์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเรื่อง

“การปรับปรุงความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA)”

การยกเลิกข้อสงวนในความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ในการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนซึ่งเป็นนิติบุคคลนอกภาคอาเซียนที่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้จัดงานสัมมนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียนระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ - มกราคม ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา เพื่อชี้แจงสาระสำคัญ และเปิดโอกาสให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกเลิกข้อสงวนในความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ในการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนซึ่งเป็นนิติบุคคลนอกภาคอาเซียนที่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยได้จัดสัมมนาในกรุงเทพฯ และในภูมิภาคต่างๆ (จ. อยุธยา, จ. เชียงใหม่ และ จ. ชลบุรี) จำนวน ๔ ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วม ๑,๑๘๐ ราย และยังได้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและจัดทำประชาพิจารณ์ผ่านช่องทางออนไลน์ของสำนักงานด้วย

การยกเลิกข้อสงวนในความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ในการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนซึ่งเป็นนิติบุคคลนอกภาคอาเซียนที่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียน จำเป็นต้องมีการจัดทำพิธีสารเพื่อแก้ไขความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ฉบับที่ ๓ โดยพิธีสารดังกล่าวมีสาระสำคัญ ดังนี้

ความเป็นมา

๑. ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน หรือ ACIA ประเทศไทยได้ข้อสงวนสิทธิ์การเปิดเสรีให้นักลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนเท่านั้น โดยไม่ให้สิทธิแก่นักลงทุนนอกภาคอาเซียนที่ลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นแล้วขยายการลงทุนมาไทย (Foreign-Owned ASEAN-Based Investors) เนื่องจากเดิมกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเห็นว่าขัดต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัจจุบันนี้ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้มีการสงวนสิทธิ์ดังกล่าว

๒. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และในที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการยกเลิกข้อสงวนของไทยจะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุน เนื่องจากการยกเลิกรายการข้อสงวนนั้นจะเป็นการขยายสิทธิ์ภายใต้ความตกลง ACIA ให้นักลงทุนต่างชาตินอกภาคอาเซียนที่มีการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียน (ตัวอย่างเช่น บริษัทของญี่ปุ่นที่เข้าไปลงทุนในสิงคโปร์อย่างมีนัยสำคัญสามารถเข้ามาลงทุนในไทยโดยการใช้สิทธิ์ภายใต้ ACIA ได้) ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการดึงดูดการลงทุน เพราะจะทำให้นักลงทุนต่างชาติเห็นว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีความเชื่อมั่นในการขยายการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน

๓. มาตรา ๑๐ และ ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติรองรับการปฏิบัติตามความตกลงที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีความผูกพันตามพันธกรณี รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์แก่นิติบุคคลนอกภาคอาเซียนที่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญภายใต้ความตกลง ACIA ด้วย โดยมีต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไขบทบัญญัติใดๆ ของกฎหมายฉบับนี้แต่อย่างใด

๔. เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีเห็นควรยกเลิกข้อสงวนดังกล่าวข้างต้น เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการดึงดูดการลงทุน และไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย เนื่องจากข้อผูกพันภายใต้ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน ไม่ได้เกินขอบข่ายที่กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๕. ในการปรับเปลี่ยนเนื้อหาข้างต้น จำเป็นต้องมีพิธีสารเพื่อแก้ไขข้อตกลง ฉบับที่ ๓ หรือ Third Protocol to Amend the ASEAN Comprehensive Investment Agreement

สาระสำคัญ

๑. ประเทศไทยได้ขอสงวนสิทธิ์การเปิดเสรีให้เฉพาะนักลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนเท่านั้น โดยไม่ให้สิทธิ์กับนักลงทุนนอกภาคอาเซียนที่ลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นแล้วขยายการลงทุนมาไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่สงวนสิทธิ์ดังกล่าว ทั้งนี้การขยายสิทธิ์ภายใต้ความตกลงให้นักลงทุนต่างชาติที่มีกิจการอยู่ในอาเซียนและต้องการขยายการลงทุนในประเทศไทย ไม่ได้ขัดกับพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่อย่างใด หากยกเลิกรายการข้อสงวนดังกล่าวไม่ต้องการมีการปรับปรุงหรือแก้ไขบทบัญญัติใดๆ ของกฎหมายฉบับนี้

๒. เนื้อหาของข้อสงวนที่ยกเลิก

“In the case of Thailand, as stipulated in the Foreign Business Act B.E.2542 (1999), nothing in this Agreement shall apply to an investor of the other Member States which is a juridical person constituted or otherwise organised under the law of a Member State that is not owned and/or controlled by nationals of Member States, and its investment. This provision shall be subject to review by the AIA Council on an annual basis.”

คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

“ในกรณีของไทย ตามที่ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 (ค.ศ. 1999) ไม่มีสิ่งใดในความตกลงฉบับนี้ใช้บังคับกับนักลงทุนของรัฐภาคีอื่นและการลงทุนของนักลงทุนนั้น ซึ่งนักลงทุนนั้นเป็นนิติบุคคลที่ก่อตั้งหรือจัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมาย ของรัฐสมาชิก แต่ไม่ได้เป็นเจ้าของ และ/หรือ ถูกควบคุมโดยคนชาติของรัฐสมาชิก ให้บทบัญญัตินี้อยู่ภายใต้การทบทวนรายปีโดยคณะมนตรีเอไอเอ”

ผลกระทบ:

๑. เป็นประโยชน์ต่อการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทย เนื่องจากจะให้นักลงทุนต่างชาติเห็นว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีความเชื่อมั่นในการขยายการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน

๒. ไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย เนื่องจากข้อผูกพันภายใต้ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน ไม่ได้เกินขอบข่ายที่กำหนดภายใต้กฎหมายภายในประเทศที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่ได้มีการเปิดเสรีเพิ่มเติม และไม่ต้องมีการแก้ไขกฎหมายภายในประเทศใดๆ

จากการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานสัมมนาและผู้รับทราบข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ของสำนักงาน ไม่มีผู้ได้รับผลกระทบจากพิธีสารดังกล่าว

สรุปสาระสำคัญความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement :ACIA)

ความเป็นมา:

26 กุมภาพันธ์ 2552 อาเซียนลงนามความตกลง ACIA ที่ประเทศไทย

29 มีนาคม 2555 ACIA เริ่มมีผลใช้บังคับ

องค์ประกอบหลักของความตกลง ACIA 4 ด้าน ได้แก่

1. การเปิดเสรีการลงทุน: แต่ละประเทศสามารถเลือกเปิดเสรีธุรกิจ 5 สาขา (เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ อุตสาหกรรมการผลิต และบริการที่เกี่ยวข้อง) ตามความสมัครใจ ในเวลาและสาขาที่พร้อม ภายใต้ขอบข่ายและเงื่อนไขที่ตนกำหนด
2. การให้ความคุ้มครองการลงทุน: เพื่อเป็นหลักประกันให้นักลงทุนมั่นใจว่าจะได้รับความคุ้มครองอย่างยุติธรรมและเพียงพอ เช่น มีการชดเชยค่าเสียหายกรณียึดทรัพย์ เว้นคืน หรือเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ การเคลื่อนย้ายเงินลงทุนได้โดยเสรี กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศระหว่างนักลงทุนและรัฐบาล เป็นต้น
3. การส่งเสริมการลงทุน: ร่วมมือกันทำให้อาเซียนให้เป็นแหล่งรองรับการลงทุนจากต่างประเทศและระหว่างอาเซียน ด้วยกัน โดยสนับสนุนการเติบโตของบริษัทในอาเซียน การเชื่อมโยงด้านอุตสาหกรรมและการผลิต การจัดสัมมนาโอกาสการลงทุนในอาเซียน เป็นต้น
4. การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน: ปรับปรุงกระบวนการยื่นขอลงทุนและการอนุญาตให้ง่ายขึ้น จัดตั้งศูนย์ One-Stop เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน พัฒนาระบบข้อมูลด้านการลงทุนให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ให้คำแนะนำด้านการลงทุนแก่นักลงทุนของอาเซียน และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย ระเบียบ ตลอดจนนโยบายการลงทุน

1

ประวัติการแก้ไขความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน

- ในการแก้ไขความตกลงการลงทุนอาเซียน จะต้องมีการจัดทำพิธีสารแก้ไขความตกลง ACIA
- **พิธีสารฉบับที่ 1** : เพิ่มภาคผนวกที่กำหนดขั้นตอนการแก้ไขรายการข้อสงวนภายใต้ความตกลง ACIA เนื่องจากเนื้อหาของพิธีสารเป็นเพียงการกำหนดขั้นตอนไม่ได้ก่อให้เกิดพันธกรณีเพิ่มเติมจึงไม่เข้าข่ายตามมาตรา 190 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา
  - 19 พฤศจิกายน 2556 ครม. มีมติเห็นชอบให้ลงนามในพิธีสารฉบับที่ 1
  - 26 สิงหาคม 2557 ลงนามในพิธีสารฉบับที่ 1
  - 12 กันยายน 2559 พิธีสารมีผลใช้บังคับ
- **พิธีสารฉบับที่ 2 และ 3**: มีการแก้ไขที่เป็นการกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติและใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันจึงมีสถานะเป็นหนังสือสัญญาเพื่อแก้ไขหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีและเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางจึงต้องได้รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติก่อนให้สัตยาบันตามรัฐธรรมนูญฯ
  - 7 ธันวาคม 2559 ครม. มีมติเห็นชอบให้ลงนามในพิธีสารฉบับที่ 2
  - 14 มีนาคม 2560 ครม. มีมติเห็นชอบให้ลงนามในพิธีสารฉบับที่ 3
  - มีนาคม 2560 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ลงนามในพิธีสารฉบับที่ 2
  - เมษายน 2560 รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาตรา 178 วรรค 4 กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญา
    - กันยายน 2560 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ลงนามในพิธีสารฉบับที่ 3
    - ธันวาคม 2561 - มกราคม 2562 จัดสัมมนาประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- ปัจจุบัน มี 7 ประเทศที่ให้สัตยาบันพิธีสารฉบับที่ 2 และ 3 แล้ว ยกเว้น กัมพูชา อินโดนีเซีย และไทย
- การให้สัตยาบันพิธีสารฉบับที่ 2 และ 3 ให้ครบทั้ง 10 ประเทศเป็นเป้าหมายการดำเนินการด้านการลงทุนของอาเซียนในปีนี้ ซึ่งเป็นปีที่ไทยเป็นประธานอาเซียน

2

การจัดทำพิธีสารแก้ไขความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ACIA) ฉบับที่ 2 (2nd Protocol) การปฏิบัติต่อผู้มีถิ่นพำนักถาวร (Permanent Residents) ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ (1/4)

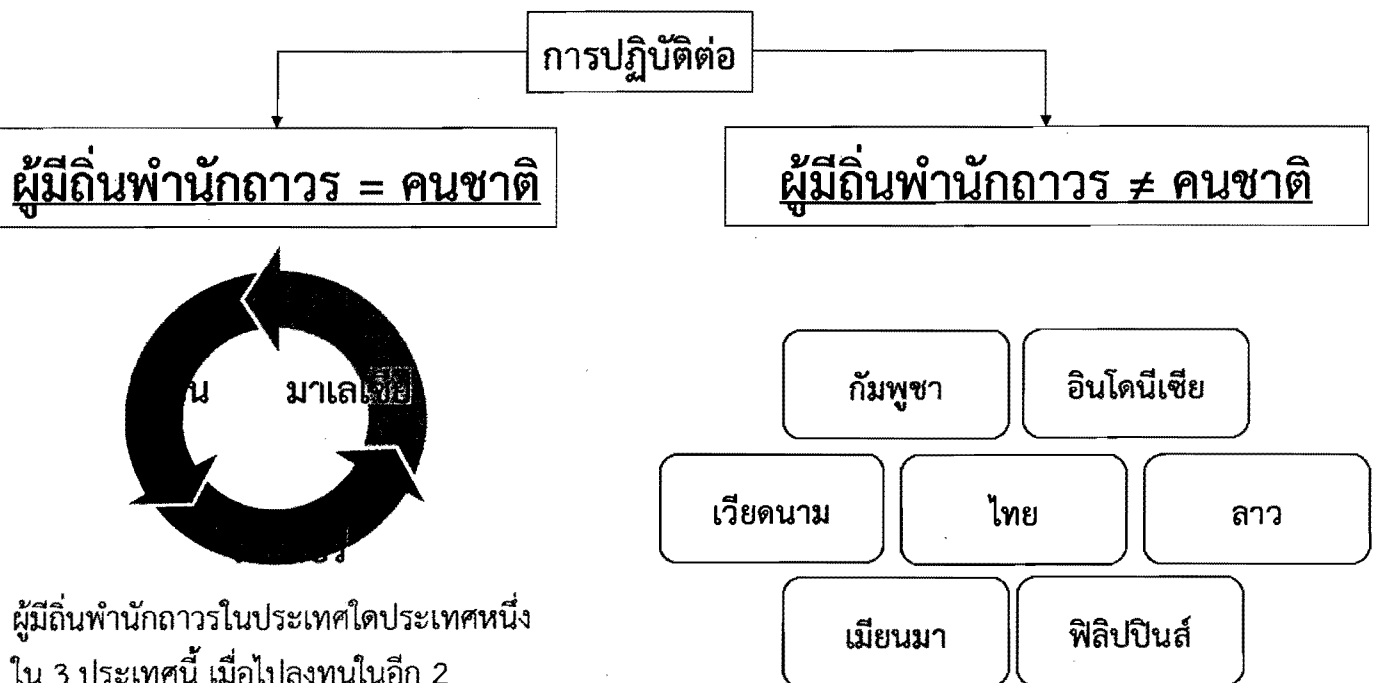
- ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มีบรูไน มาเลเซีย และ สิงคโปร์ เท่านั้น ที่ปฏิบัติต่อคนชาติและผู้มีถิ่นพำนักถาวร (PR) ในฐานะนักลงทุนอย่างเท่าเทียมกัน
- ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นที่เหลือรวมถึงประเทศไทย ไม่ได้ปฏิบัติต่อ PR เทียบเท่าคนชาติจึงขอสงวนไว้ในเอกสารกำกับข้อสงวน (Headnote) ข้อ 6 ของความตกลง ACIA ซึ่งได้ระบุว่าสมาชิกอาเซียนจะต้องมาหารือร่วมกันเพื่อหาทางออกเรื่องแนวทางการปฏิบัติต่อ PR อีกครั้ง

• ในการประชุมคณะกรรมการเขตการลงทุนครั้งที่ 18 ได้มีการเสนอให้ที่ประชุมเปลี่ยนค่านิยม เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นเหมาะสมกับการปฏิบัติต่อผู้มีถิ่นพำนักถาวร (PR) ของประเทศสมาชิกในแต่ละประเทศ โดยให้ประเทศที่มีการปฏิบัติต่อ PR เทียบเท่าคนชาติให้สิทธิระหว่างกันได้และไม่ไปกระทบสิทธิของสมาชิกประเทศอาเซียนอื่นที่เหลือ และยกเลิกข้อสงวนที่ได้สงวนไว้ในเอกสารกำกับข้อสงวน (Headnote) ข้อ 6

• คำนิยามเดิม “บุคคลธรรมดา” หมายถึง บุคคลธรรมดาใดๆ ที่มีสัญชาติหรือมีความเป็นพลเมืองหรือ มีสิทธิพำนักถาวร (PR) ในรัฐสมาชิกนั้น ตามกฎหมาย ข้อบังคับและนโยบายแห่งชาติของตน

• การปรับปรุงแก้ไขคำนิยามของ “บุคคลธรรมดา” เพื่อให้ประเทศที่มีการปฏิบัติต่อ PR เทียบเท่าคนชาติให้สิทธิ PR ในฐานะนักลงทุนระหว่างกัน โดยไม่ไปกระทบสิทธิของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นที่ยังมิได้ให้สิทธิลักษณะดังกล่าวแก่ PR คำนิยามที่ปรับใหม่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับแนวปฏิบัติที่แตกต่างกันของประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน

การปฏิบัติต่อผู้มีถิ่นพำนักถาวร (Permanent Residents) ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ (2/4)

ผู้มีถิ่นพำนักถาวรในประเทศใดประเทศหนึ่ง ใน 3 ประเทศนี้ เมื่อไปลงทุนในอีก 2 ประเทศจะได้รับสิทธิเท่ากับคนชาติของประเทศนั้นๆ

ข้อบทการห้ามรัฐกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนปฏิบัติ (Prohibition of Performance Requirements: PPR) (3/4)

- นอกเหนือจากการปรับปรุงคำนิยามของบุคคลธรรมดา ในพิธีสารฉบับที่ 2 มีการปรับปรุงข้อความในข้อบทที่ 7 เรื่องการห้ามรัฐกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนปฏิบัติ (Prohibition of Performance Requirements: PPR) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ข้อความเดิม	เนื้อหาข้อความใหม่ / ส่วนที่เปลี่ยน
Member States shall undertake joint assessment on performance requirements <u>no later than 2 years from the date of entry into force of this Agreement</u> . The aim of such assessment shall include reviewing existing performance requirements and considering the need for additional commitments under this Article. ⇒ กำหนดให้ประเทศสมาชิกทบทวน PPR ภายใน 2 ปีหลังจากความตกลงมีผลใช้บังคับ	Member States shall undertake assessment and review of their existing performance requirements and consider additional commitments under this Article, <u>as the need arises</u> . ⇒ ตัดข้อความ“ภายในสองปีหลังจากลงนาม”ออก เนื่องจากมีการลงนามมานานแล้วและเปลี่ยนเป็น “เมื่อมีความจำเป็น”
Non-WTO Members of ASEAN shall abide by the WTO provisions in accordance with their accession commitments to the WTO.	ยกเลิกข้อความส่วนนี้ เนื่องจากปัจจุบันประเทศลาว เข้าเป็นสมาชิก WTO แล้ว

ประโยชน์/ผลกระทบของการแก้ไข/เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอ สนช. (4/4)

- ประโยชน์** => คำนิยามของบุคคลธรรมดาที่ปรับใหม่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับแนวปฏิบัติที่แตกต่างกันของประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน
=> มีความชัดเจนของคำนิยามมากขึ้นสำหรับประเทศที่ไม่ได้ให้สิทธิผู้ถือหุ้นพำนักถาวรเท่ากับคนชาติ

ผลกระทบ => การผูกพันของไทยภายใต้พิธีสารฉบับนี้ไม่มีผลให้ไทยต้องแก้กฎหมายภายในประเทศ

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอ สนช.

- ความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ: พิธีสารแก้ไขคำนิยามและข้อบท PPR เป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฯ จึงมีสถานะเป็นหนังสือสัญญาเพื่อแก้ไขหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีและเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางจึงต้องได้รับความเห็นชอบจาก สนช.
- ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา: มีการแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงซึ่งเป็นการกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติและใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกัน จึงเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญา และเนื้อหาพิธีสารฯ เกี่ยวกับการค้าเสรีที่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางจึงต้องได้รับความเห็นชอบจาก สนช.

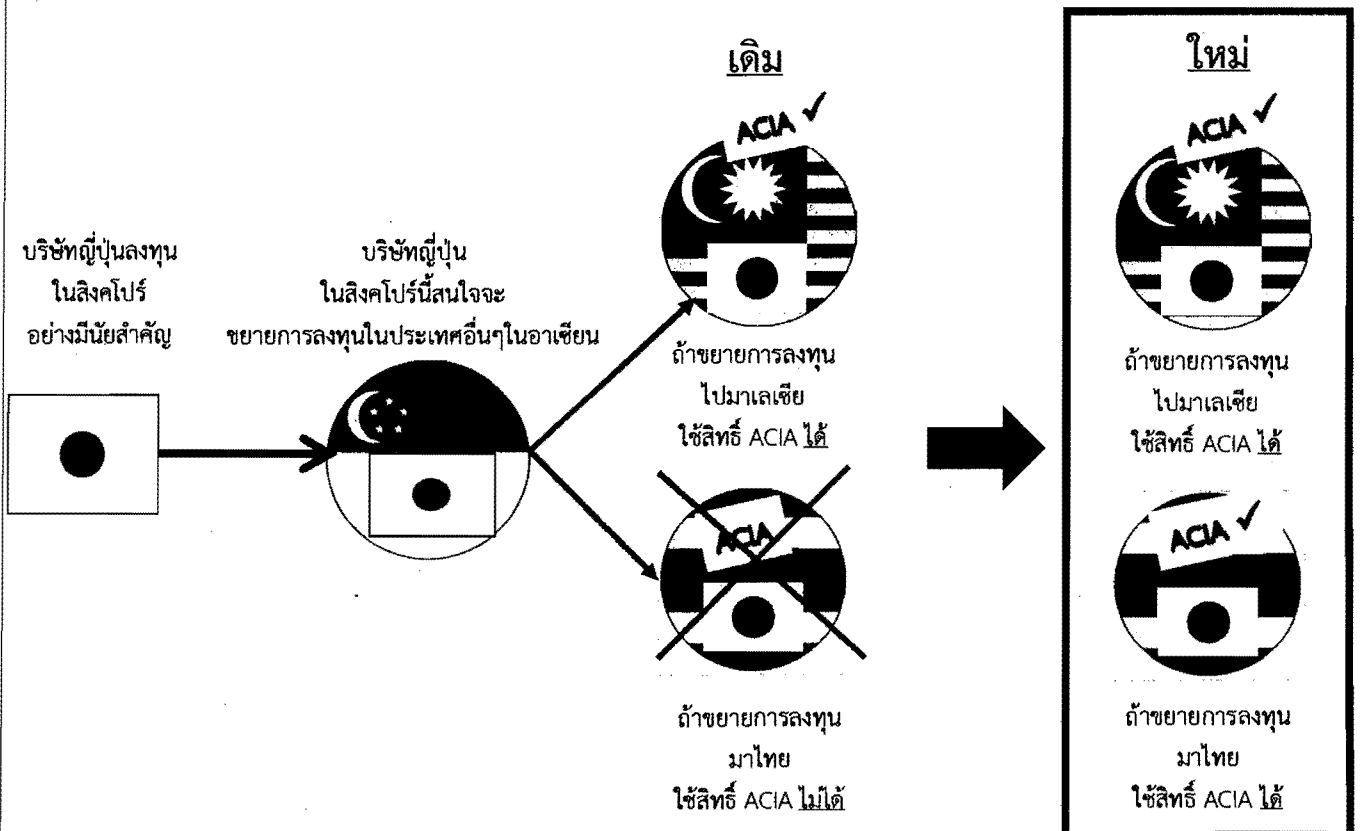

การจัดทำพิธีสารแก้ไขความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ACIA) ฉบับที่ 3 (3rd Protocol) การให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน ซึ่งเป็นนิติบุคคลนอกภาคีอาเซียนที่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียน (1/3)

- ภายใต้ความตกลง ACIA ประเทศไทยได้ขอสงวนสิทธิการเปิดเสรีให้เฉพาะนักลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนเท่านั้น โดยไม่ให้สิทธิกับนักลงทุนนอกภาคีอาเซียนที่ลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นแล้วขยายการลงทุนมาไทย (Foreign-Owned ASEAN-Based Investors) เนื่องจากเดิมเห็นว่าอาจขัดต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
- ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้มีการสงวนสิทธิดังกล่าว
- เมื่อวันที่ 15 ก.ค. 2558 คณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการยกเลิกข้อสงวนของไทยจะเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนภายในประเทศ
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีหนังสือแจ้งว่าสามารถยกเลิกข้อสงวนดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไขบทบัญญัติใดๆของกฎหมาย โดยหากมีการขอใช้สิทธิ มาตรา 10 และ 11 ของพรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 สามารถรองรับได้
- เมื่อวันที่ 14 มี.ค. 2560 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการยกเลิกข้อสงวนดังกล่าว เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการดึงดูดการลงทุน โดยนักลงทุนนอกภาคีอาเซียนจะได้รับความคุ้มครองและสิทธิต่างๆภายใต้ ACIA เท่าที่ประเทศไทยได้ผูกพันไว้ภายใต้ความตกลงฯ

7

การให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน ซึ่งเป็นนิติบุคคลนอกภาคีอาเซียนที่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียน (2/3)

8

ประโยชน์

- เป็นประโยชน์ต่อการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศของไทยและในกลุ่มอาเซียน
- ทำให้นิติบุคคลต่างชาติที่มีการลงทุนในอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญสามารถขยายการลงทุนมาไทยด้วยความมั่นใจว่าจะได้รับความคุ้มครองภายใต้ความตกลงนี้

ผลกระทบ

- => การยกเลิกข้อสงวนนี้ไม่ได้เป็นการเปิดเสรีเพิ่มเติมจากที่ประเทศไทยผูกพันไว้ภายใต้ ACIA
- => การผูกพันของไทยภายใต้พิธีสารฉบับนี้ไม่มีผลให้ไทยต้องแก้กฎหมายภายในประเทศ

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอ สนช.

- ความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ:** การถอนข้อสงวนมีผลในการให้สิทธิแก่นิติบุคคลต่างชาติที่จัดตั้งในอาเซียนในการเข้ามาลงทุนในไทย ทำให้พันธกรณีของไทยในความตกลงฯ เปลี่ยนแปลงไปจึงเป็นการทำหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีและเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมอย่างกว้างขวางจึงต้องได้รับความเห็นชอบจาก สนช.
- ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา:** พิธีสารดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการยกเลิกข้อสงวนของประเทศไทยในการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนซึ่งเป็นนิติบุคคลนอกภาคีอาเซียนจึงเข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญา และร่างพิธีสารดังกล่าวเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีจึงต้องได้รับความเห็นชอบจาก สนช.

ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้พิธีสารฉบับที่ 2 และ 3 มีผลใช้บังคับ

